

KATARZYNA CHOMICZ

Instytut Historii i Nauk Politycznych

Uniwersytet w Białymstoku

e-mail: l.chomicz88@gmail.com

SPRAWOZDANIE Z XI FORUM ZAAWANSOWANYCH STUDIÓW NAD STANAMI ZJEDNOCZONYMI IM. PROFESORA ANDRZEJA BARTNICKIEGO

W dniach 27–29 czerwca w Białymstoku odbyło się XI Forum Zaawansowanych Studiów nad Stanami Zjednoczonymi im. Profesora Andrzeja Bartnickiego. Uczestnicy Forum zgromadzili się w Audytorium im. Ryszarda Kaczorowskiego Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia, w którym przez trzy dni można było wysłuchać wielu wartościowych referatów oraz ożywionych dyskusji. Przewodnim tematem tegorocznej XI edycji Forum Amerykanistycznego były kobiety – „Women in History and Culture”.

Inicjatywa Forum powstała w 2004 r. po śmierci Prof. Andrzeja Bartnickiego, pioniera polskiej amerykanistyki. W celu upamiętnienia Prof. Bartnickiego, Prof. Krzysztof Michałek i Prof. Halina Parafianowicz, postanowili zorganizować pod jego patronatem coroczne spotkania w Pułtusku – „Forum Zaawansowanych Studiów nad Stanami Zjednoczonymi im. Profesora Andrzeja Bartnickiego”. Tak powołane Forum miało stanowić platformę do wymiany doświadczeń doktorantów badających historię USA oraz miejsce merytorycznych dyskusji (także nad zagadnieniami warsztatowymi i metodologicznymi). W związku z tragiczną śmiercią Prof. Krzysztofa Michałka, pojawiła się konieczność przeniesienia na stałe tych spotkań do Białegostoku, gdzie odbywają się do dnia dzisiejszego.

Otwarcia Forum dokonał Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu w Białymstoku Prof. Leonard Etel. Następnie wystąpił Attaché Kulturalny Ambasady USA w Warszawie Mark Wening, a tuż po nim Prof. Kalina Bartnicka, która od wielu lat wspiera Forum swoim zaangażowaniem i obecnością. Po niej wystąpiła Prof. Halina Parafianowicz, która jako Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego, podziękowała wszystkim za przybycie i za żywe zainteresowanie okazywane Forum Amerykanistycznemu.

Inauguracyjny wykład zatytułowany „Peaks and Valleys: The Mountain Chain of Women’s Progress in America” wygłosiła Prof. Doris Weatherford z Uniwersytetu Południowej Florydy, wybitna badaczka historii kobiet amerykańskich. Jest ona autorką, m. in. takich publikacji, jak: *Women and American Politics: History and Milestones*, *Encyclopedia of American Women during World War II* oraz *A History of the American Suffragist Movement*. W swoim wykładzie inauguracyjnym zaprezentowała zmiany zachodzące w sytuacji kobiet amerykańskich na przestrzeni dziejów.

W kolejnej części obrad głos zabrał Prof. Zbigniew Mazur (UMCS), który wygłosił referat zatytułowany „The Leisure Pursuits of Gentlewomen In Colonial Virginia: Gender Construction and Male Domination”. Następnie wystąpiła Prof. Halina Parafianowicz (UwB) z referatem na temat kobiet w amerykańskiej dyplomacji pt. „First American Women in Diplomacy: Courageous Pioneers”.

Na zakończenie pierwszego dnia obrad, zaprezentowano publikację pt. *Historians across Borders: Writing American History in a Global Age*. Jest to praca mająca na celu pokazanie studiów nad historią Stanów Zjednoczonych, prowadzonych z perspektywy badaczy europejskich. Warto zaznaczyć, iż w tym bardzo interesującym międzynarodowym projekcie dotyczącym studiów amerykańistycznych udział wzięły prof. Halina Parafianowicz z Uniwersytetu w Białymstoku oraz prof. Irmina Wawrzyczek z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Drugi dzień Forum został przeznaczony na prezentację konspektów prac doktorskich oraz na panel metodologiczny. Jako pierwsza wystąpiła w nim mgr Justyna Podemska, doktorantka z Akademii Obrony Narodowej. Przedstawiła konspekt swojej rozprawy doktorskiej pt. „Polityka amerykańska prezydentury Harry’ego S. Trumana wobec powstania państwa Izrael i jej wpływ na bezpieczeństwo światowe u progu zimnej wojny”. Następnie konspekt swojej rozprawy doktorskiej pt. „Polityka USA wobec «chilijskiej drogi do socjalizmu», 1952–1973”, zaprezentowała mgr Dominika Hempel z Uniwersytetu Gdańskiego.

Oba projekty wywołały ożywioną dyskusję, w trakcie której padło wiele cennych uwag, zarówno warsztatowych, jak i metodologicznych.

Po prezentacji konspektów rozpraw doktorskich, rozpoczął się panel metodologiczny. Profesor Michał Leśniewski z Uniwersytetu Warszawskiego przedstawił istotne źródła do badań nad historią Stanów Zjednoczonych, znajdujące się w British National Archives. Następnie Prof. Milada Polišínska (Uniwersytet Anglo-Amerykański w Pradze) wygłosiła referat na temat „Documents on the United States and on Czechoslovak – U.S. Relations in the Czech Archives”. Omawiany panel zakończyła dr Luba Uladykouskaja (Instytut „Międzykulturalnego Dialogu”), wystąpieniem na temat „American Studies in Contemporary Belarus”. Po wymienionych wystąpieniach rozpoczęto dyskusję panelową dotyczącą źródeł i metodologii w badaniach amerykańistycznych z udziałem: Prof. Włodzimierza Batóga, Prof. Michała Leśniewskiego, Prof. Zbigniewa Mazura, Prof. Haliny Parafianowicz i Prof. Irminy Wawrzyczek

W trzecim, ostatnim dniu Forum, wygłoszono referaty, które dotyczyły kobiet amerykańskich w historii i kulturze. Zakres tematyczny wystąpień był niezwykle szeroki. Od ukazania sylwetek trzech pierwszych First Ladies (dr Mateusz Bogdanowicz, UWM), poprzez obraz Amerykanek w sowieckich czasopiśmie w latach 1980–1985 (mgr Anna Wiernasz, UJK) i rewolucję amerykańską widzianą oczami Abigail Adams (dr Katarzyna Stelmasiak, UŁ), aż po przedstawienie wizerunku polskich imigrantek w pamiętnikach z przełomu XIX i XX w. (mgr Michał Lorenc, UJK). Warto również przytoczyć pozostałe wystąpienia: dr Macieja Turka (UJ), „Best for Me, Best for Thee?: Common Themes in the Convention Speeches by the Spouses of Presidential Nominees”, mgr Ewy Maj (UWr), „Lady Bird Johnson – First Lady from Texas”, mgr Michała Staniszewskiego (UW), „The Short Story of Emma Sansom, or How One Southern Belle Helped Capture 1500 Yankees”, dr Sylwii Kuźmy-Markowskiej (UW), „Upholding the Ideals of Polish-American Womanhood: the Young Women’s Christian Association in post-World War I Poland”, dr Piotra Podemskiego (UW), „A Clash of Civilizations? U.S. Army, Italian Women and the Gender Shock of 1943-1945”, dr Haliny Bieluk (UWB), „No Frontiers for Women in the Kennedy Administration?”, dr Urszuli Niewiadomskiej-Flis (KUL), „From ‘a Slave in the Box’ to Gullah Sci-Fi-Mysteries: Aunt Jemina as the Symbol of Black Womanhood in American Culture”, mgr Moniki Baranowskiej (UwB), „Transgender Warrior Leslie Feinberg in the Social Context of the 1960s and 1970s”, mgr Elwiry Mikulskiej (UwB), „The Portraits of Women Created by Will

Eisner in the Graphic Novel”. Referaty wzbudziły duże zainteresowanie wśród słuchaczy, którzy nie szczędzili prelegentom pytań i cennych uwag.

Sponsorami XI Forum byli: Rektor Uniwersytetu w Białymstoku, Wydział Historyczno-Socjologiczny, Instytut Historii i Nauk Politycznych, Ambasada USA w Warszawie i Wschodzący Białystok. Patronatu medialnego nad wydarzeniem udzieliły TVP Białystok i Polskie Radio Białystok.